

VNEUS Kaila Heidi(VNK)

04.03.2013

EDUSKUNTA
Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU/Unionin tuomioistuin/julkisasiamiesten määrän lisääminen

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys unionin tuomioistuimen julkisasiamiesten määrän lisäämistä koskevasta neuvoston päätösluonnoksesta.

EU-asioiden valtiosihteeri

Kare Halonen

Neuvotteleva virkamies

Heidi Kaila

LIITTEET Perusmuistio VNEUS2013-00216

Asiasanat	tuomioistuimet, Unionin tuomioistuin, Lissabonin sopimus
Hoitaa	OM, UM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TEM, TK, TPK, VM, YM

VNEUS Kaila Heidi(VNK)

04.03.2013

Asia

EU/Unionin tuomioistuin/julkisasiamiesten määrän lisääminen

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Hyväksyä neuvoston päätös unionin tuomioistuimen julkisasiamiesten määrän lisäämisestä ja antaa siihen liittyvä lausuma.

Asiakirjat:

5737/13 JUR 38 COUR 5 INST 38 + ADD 1 (Unionin tuomioistuimen kokoonpano: julkisasiamiesten määrä)

7013/13 JUR 110 COUR 27 (luonnos unionin tuomioistuimen julkisasiamiesten määrän lisäämistä koskevaksi neuvoston päätökseksi)

7013/13 JUR 110 COUR 27 ADD 1 (neuvoston ja neuvostossa kokoontuvien hallitusten edustajien yhteinen lausuma julkisasiamiesten määrästä)

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

SEUT 252 artiklan mukaan unionin tuomioistuinta avustaa kahdeksan julkisasiamiestä. Unionin tuomioistuimen pyynnöstä neuvosto voi yksimielisesti lisätä julkisasiamiesten määrää.

Lissabonin sopimuksesta neuvotelleen hallitusten välisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen (N:o 38) mukaan ”jos unionin tuomioistuin pyytää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 252 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti julkisasiamiesten määrän lisäämistä kolmella (yhdeksitoista kahdeksan sijaan), neuvosto hyväksyy tällaisen lisäyksen yksimielisesti. Tässä tapauksessa konferenssi sopii siitä, että Puola saa pysyvän julkisasiamiehen, jollainen Saksalla, Ranskalla, Italialla, Espanjalla ja Yhdistyneellä kuningaskunnalla jo on, eikä se enää osallistu vuorottelujärjestelmään; lisäksi voimassa oleva vuorottelujärjestelmä koskee kolmen sijasta viittä julkisasiamiestä.”

Käsittelijä(t):

VNEUS, Heidi Kaila, puhelin 160 22190.
 UM, Joni Heliskoski, puhelin 160 55709.
 OM, Jaana Jääskeläinen, puhelin 0295 50284.
 OM, Arja Manner, puhelin 0295150450.
 VM, Joanna Autiovuori, puhelin 0295530268.

Suomen kanta/ohje:

Suomi voi hyväksyä julkisasiamiesten määrän lisäämistä koskevan neuvoston päätösluonnoksen. Suomi on sitoutunut uudistukseen poliittisesti Lissabonin sopimuksen allekirjoittamisen ja ratifioimisen yhteydessä. Julkisasiamiesten määrän lisäämisen voidaan odottaa tehostavan unionin tuomioistuimen työskentelyä.

Suomi voi myös hyväksyä päätösluonnokseen liitetyn lausuman, jonka mukaan lisääminen tapahtuisi kahdessa vaiheessa siten, että Puolan pysyvä julkisasiamies aloittaisi tehtävässään heinäkuussa 2013 ja Tšekin tasavallan sekä Tanskan julkisasiamiehet, jotka ovat mukana kiertojärjestelmässä, lokakuussa 2015.

Pääasiallinen sisältö:

Unionin tuomioistuimessa toimii julkisasiamiehiä, joiden tehtävänä on täysin puolueettomina ja riippumattomina esittää ratkaisuehdotuksia unionin tuomioistuimen käsiteltävinä olevissa asioissa (SEUT 252 artikla). Ratkaisuehdotus on julkisasiamiehen itsenäinen kannanotto unionin oikeuden oikeasta tulkinnasta. Se ei sido unionin tuomioistuinta sen laatiessa tuomiota. Tuomioistuin voi päättää, että asia ratkaistaan ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta, jos se katsoo, että asiassa ei tule esiin uutta oikeuskysymystä (tuomioistuimen perussäännön 20 artikla).

Julkisasiamiehiä on kahdeksan. Neuvosto voi unionin tuomioistuimen pyynnöstä yksimielisesti lisätä julkisasiamiesten määrää (SEUT 252 artikla). Julkisasiamiehet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuudeksi vuodeksi kerrallaan (SEUT 253 artikla). Ennen nimittämispäätöstä kuullaan SEUT 255 artiklassa tarkoitettua komiteaa. Julkisasiamiehistä vaihtuu joka kolmas vuosi neljä (tuomioistuimen perussäännön 9 artikla).

Jäsenvaltioiden välillä on sovittu, että Espanjalla, Italialla, Ranskalla, Saksalla ja Yhdistyneellä kuningaskunnalla on pysyvä julkisasiamies. Muut kolme julkisasiamiestä vaihtuu muiden jäsenvaltioiden välillä vuorojärjestelmän mukaisesti. Järjestelmä määräytyy aakkosjärjestyksen perusteella (Belgia, Bulgaria, Tšekin tasavalta, Tanska, Viro, Irlanti, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Unkari, Malta, Alankomaat, Itävalta, Puola, Portugali, Romani, Slovenia, Slovakia, Suomi ja Ruotsi).

Lissabonin sopimuksesta neuvotelleen hallitusten välisen konferenssin päätösasiakirjaan liitettiin julistus (N:o 38) julkisasiamiesten määrää lisäämisestä yhteentoista. Jos unionin tuomioistuin pyytää, määrää lisätään kolmella siten, että Puola saa pysyvän julkisasiamiehen ja voimassa olevaan vuorottelujärjestelmään tulee kolmen sijasta viisi julkisasiamiestä. Julistus ei ole oikeudellisesti sitova.

Unionin tuomioistuimen presidentti esitti 16.1.2013 päivätyllä kirjeelle tällaisen pyynnön. Pynnön taustalla on tuomioistuimen jäsenten kasvanut työtaakka. Juttumäärät

ovat kasvaneet erityisesti EU:n laajentumisen sekä Lissabonin sopimuksen mukanaan tuomien uusien toimivaltuuksien myötä. Sopimus tuli voimaan 1.12.2009. Entistä useampi asia on käsiteltävä kiireellisesti ja samalla asiat ovat myös muuttuneet yhä monitahoisemmiksi. Tämä kehityssuunta tulee jatkumaan. Presidentin mukaan on tärkeää, että julkisasiamiehet voivat tulevaisuudessa esittää kohtuullisessa ajassa ratkaisuehdotukset kaikissa niissä asioissa, joissa ehdotus on tarpeen.

Lisääminen tapahtuisi kahdessa vaiheessa: yksi julkisasiamies aloittaisi tehtävässään 1.7.2013 Kroatian liittymisen yhteydessä ja kaksi muuta julkisasiamiestä 7.10.2015 unionin tuomioistuimen jäsenten osittaisen vaihtumisen yhteydessä. Neuvoston päätökseen ehdotetaan liitettäväksi lausuma, jonka mukaan mukaan Puolan julkisasiamies aloittaisi ensin mainittuna ajankohtana ja Tšekin tasavallan sekä Tanskan julkisasiamiehet jälkimmäisenä.

Kansallinen käsittely:

VNEUS, UM, OM ja VM.

Eduskuntakäsittely:

-

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

Julkisasiamiesten ja heidän kabinettinsa jäsenten palkkojen laskentaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot on esitetty asiakirjassa 5737/13 JUR 38 COUR 5 INST 38 ADD 1.

Vuosittaisten budjettien ja EU:n rahoituskehyksen osalta hallintomenoja on pyritty suitsimaan. Komissiolla on selkeä tavoite lähivuosina vähentää henkilöstöä 5 %. Unionin tuomioistuimen osalta julkisasiamiesten määrän lisäämiseen on kuitenkin jo sitouduttu poliittisesti. Lisäksi on kiistatonta, että tuomioistuimen jäsenten työmäärä on lisääntynyt muun muassa EU:n laajentumisten ja Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Nykyisin ne jäsenvaltiot, joilla on vaihtuva julkisasiamies, ovat ilman julkisasiamiestä keskimäärin 40 vuotta. Kun julkisasiamiesten määrää lisätään kolmella (ja Puolalle tulee pysyvä julkisasiamies), kyseinen aika olisi keskimäärin noin 20 vuotta. Laskelmassa on otettu huomioon Kroatian liittyminen unioniin 1.7.2013.

Unionin tuomioistuimessa on suomalainen julkisasiamies lokakuusta 2009 lokakuuhun 2015 kestäväällä toimikaudella. Tehtävässä toimii OTT Niilo Jääskinen.

Asiasanat	tuomioistuimet, Unionin tuomioistuin, Lissabonin sopimus
Hoitaa	OM, UM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TEM, TK, TPK, VM, YM
